

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

קלז.

עין משפט
נר מצוה

קבנא א ב ג ד מיי פ"ב
מהל' וזיה וזמנה א
ט ט ט עשין פ"ב טוש"ע
ח"מ"ס ק"י רמח סק"י ג:
קבנא ג ד מיי"ס אלהי י
טוש"ע פ"ב ס"ד:
קבנא ד מיי"ס ופ"ח א
הל' ח חמנא טוש"ע
ח"מ"ס ופ"י רנב סק"י א:
קבנא ג מיי"ס פ"ט מהל'
גירושין אלהי י ועיין
בשע"ת וזמ"ס א"ב פ"ט א
טוש"ע א"ה"ע ק"י קמא
סק"י א:
קבנא ט י פ"ב מהל'
זיה וזמנה הל"ע סמנ
עשין פ"ב טוש"ע ח"מ"ס
רמח סק"י ג:

דבינו גרשום (המשך)

למכור נכסים דהא ק"ל כר"ש דלין לשי אלא מה ששייר ראשון
ולא נעשה נחת רוחו של מת שאמר אחריו לפלוני דהוה ניהא ליה
אס ימשייר ומיהו לא אקפיד קפידא גמורה שלא יוכל הראשון למכר
אס ירצה: ומודה. ר"ש אע"ג דאמר אין לשי אלא מה ששייר ראשון
אס נתנו אותו ראשון במתנת שכיב
מרע בנות דאמר מהיום ולאחר מיתה
לא אמר כלום והשני מוציא אי נמי
כשהיה שכיב מרע נתנה דשתי מתנות
הללו שוות כדאמרן לעיל [קשה:] איחור
מתנת בריא שהיא כמתנת שכיב מרע
כו': ה"ג בהלכות גדולות ובפירוש
רבינו חננאל מ"ט אמר אב"י מתנת
שכיב מרע אימת הויא לאחר מיתה
וכבר דעמו אחריו. האי שני דקאמר
עליה הנותן אחריו לפלוני קדם לזה
שנתנו לו הראשון דמשעה שהתחיל
האי ראשון לטרופ קנה השני דאחריו
עם גמר מיתה משמע דמשעה דלין
הראשון צריך לנכסים הללו ויכהו
הנותן לזה השני אחריו מיד אצל עד
מקבל מתנה מראשון לא קנה עד
לאחר גמר מיתה דקתס אדס הנותן
ממונו לאחר מיתתו אין רוצה להוציא
ממונו מכחו עד שתגמר מיתתו אצל
לעיל דנותן סליק נפשיה מהני נכסים
שהרי נתנו לראשון חפץ הוא שזכה
השני עם גמר מיתתו לראשון: ומי
אמר אב"י ה"י. דמתנת שכיב מרע
לאחר גמר מיתה: עם גמר מיתה.

הַ גִּיטָךְ אִם מָתִי זֶה
שֶׁךְ לְאַחֵר מִיָּתָה לֹא
רָא אֶ"ר יוֹחָנָן הִלְכָּה
בִּהְיוֹת עֲבָדִים וְהוֹצִיאָן
יְזִמָּא (א) לֹא לְמִיעֶבֶד
וְאֵם מִשְׁמַע לִן אִמְרֵי רַב
לִכְּכָה כִּרְכָּן שְׁמַעוֹן בֶּן
זְכַרְיָה בֶּן לֵמַח פְּשִׁיטָא
יְסוֹרֵי הִנָּה לֹא יִהְיֶה
שֶׁ רַב נִחְמָן בֶּר רַב
לֶךְ בִּמְתַנָּה וְאַחֲרִיק
אֵם בּוֹ בִּאֲנֹן לְמַחְלוּקַת
הַ רַב נִחְמָן בֶּר יִצְחָק
בִּבְגִ' הָתָם אֵלָּא דְּמֹר
הַגּוֹף דְּמִי וְזִמְרָה סִבֵּר
הַגּוֹף דְּמִי אֵלָּא הַכֹּא
אִי

לדאמר לה מהיום ולאחר מיתה דמי דקתני התם חולת ולא מתיבצת
וגבי אס מתי נמי דמי כמאן לדאמר מהיום אס מתי דקתני התם הרי
זה גט מיהו שמעינן מינה דלאחר מיתה קמגרש לה וה"ה למתנתו
דאי עס גמר מיתה א"כ הוי גט ואמאי קתני לא אמר כלום: הוי
בהן **עדים כו'** כלומר ורבן שמעון קאמר דמה שמכר ראשון
כזה לא הוי מכור ואפי' עדים והוציאם לחירות. וקפרינן פשיטא דקיין
דלקי גוף לראשון מצי למעבד ביה כל מה דבעי: **למעבד**
איסורא. דהמשחרר עבדו עובר בעשה" דלעולם בהם תעבודו
(ויקרא כה): תכריכי המת אסורין בהגאה ובפרק גמרה הדין (פסאדרין
דף קמ: מנקה לן מקראי: **לשניהו איסור בהאה לא יבניהו ויבניהו**.
אלא ע"מ ליהנות בהן בני אדם דניחא ליה לאיניש דליהנו איניש
וממוניה ולא ילך לאיבוד: אסורו זה נסון **לך במסנה**. כל ימיך:
אחרין. אחר מיתתו: לפלוגי. נלצת בו ואלא לאכלו ואלא ירלה
דהא לא קאמר אחריו לפלוגי: **נעלו ראשון ויאל צו**. כלומר נעלו
לנצת בו ובירך עליו: **באנו למחלוקת כו'**. דלרבי לא יאל ראשון
דהא לית ליה בגויה אללא קנין פירות שהרי אינו יכול למכרו ולא
קרינא ביה לכס (ויקרא גנ) ולר"ש ראשון יאל דהא אי בעי הוה אכלי ליה או
מוצין ליה דהא אחרין קאמר מה שיסתמיר אחרין: **עד כאן לא פליגי**.
רבי ור"ש בפירות דראשון דודאי פירות אית ליה אללא דבהי פליגי
דר"ש סבר קנין פירות שאי לו לראשון כקנין הגוף דמי אפי' לר"ל
דאחרין סבר קנין רכיב סבר לא כקנין הגוף דמי ואם מכר את הגוף
לא עשה ולא כלום אבל בפירות הכל מודים דאית ליה הלכך בהי
אתרבו נמי יאיתא ידי חובתו ליטלו היינו פירומוי דאפילו לרבי יאל:

ה'י"ג תנאי הוא. ולא גרסי' אלץ אחריו נמי תנאי היא דמשמע לעיל [קטו:] לריש לקיש אחריו שאני לאו תירוץ הוא ודקדק ודאי לריש לקיש מתרצין אחריו שאני כדמתרצי רב ורבי הושעיא לעיל [סז] דהשתא קיימי כולוהו ברייתות כריש לקיש צין למאן

דלמער יחזרו ליורשי נותן צין למאן
דלמער יחזרו ליורשי ראשון כולו
צבירא להו דקנין פירות דעלמא לאו
צבקינן הגוף דמי דלפילו דקדמי
יחזרו ליורשי יורשי היינו משום
דלמחריץ שאני אלא לרבי יוחנן הוא
דמחריצין הכי תנא היא כלומר איכא
תנאי דלפיני צבקינן פירות דראשון
אזי צבקינן הגוף דמי או לא ואנא
צבירא להו כמאן דלמא צבקינן הגוף
דמי: דסגיא כו'. דרבי צ"ל לא
צבקינן הגוף דמי והך צרייתא דקדמי

מסורת הש"ס

(f) נְסוּטָה כֹּהֵן; (ג) לִקְמֹן
קָעֵד: כְּמוֹצוֹת לֵה: סוּטָה כֹּהֵן:
עֲרִיכִין כֹּהֵן, (ג) גִּיטִין עֵב.
כְּמוֹצוֹת בִּי; (ד) שְׁבֹת קֵלָה:
שׁוֹנִי, (ה) יִצְמוֹת לוֹ.
(ו) כֶּסֶף: כְּתִירִיתָא, (ז) בְּרִטוֹת
מִזְ:

גליון הש"ס

ד"ה בלשון. ואע"ק:

הגהות הב"ח

(א) גמ' מהו דתימא מצי
אמר ליה למיעבד איסורא לא
הביננהו לך: (ב) רשב"ם
ל"ה איזהו רשע ערום רשע
גורם:

מוסף רש"י

רבינו גרשום

ערוס כ'ו' ולקמן נמ' [ע"ב] כהיה אמתא
דהוה לה דיקאלא כחלמא דרבי ציבי כ'
אזי אול איהו אקנייה לבנו קטן כרנן
שמעון כ' עד אפי' רבן שמעון לא
קאמר כ' שמעון איהו רבן שמעון
דהלכא כרנן דמחשם ואלכך צעין

ללפרושי דרבן שמעון ס"ל כר"ל דקנין פירות לאו כקנין הגוף דמי
ויהכא היינו טעמא דלחריך שאני ולא תקשי הלכתא אהלכתא: ויוד
הרהראשון ומכר ואכל אורחא דמילתא נקט שמכר והוציא תענית
השני מוציא מיד הלקוחות. אחר שימות הראשון דקנין
פירות דראשון לאו כקנין הגוף דמי ואחריכא שאני לא אמרינן אליבא
דדרי: אלא מה ששייר ראשון. ואם לא שייך כלום לא יקול השני
כלום דקנין פירות דראשון כקנין הגוף דמי לר' יוחנן לירש כלל טעמא
ממשום דלחריך שאני: אין לראשון אלא אצילות פירות בלבד. קס"ד
ההסתא פירות יכול לאכול ולמכור אבל לא הגוף ואם מכר השני מוציא
ממנו הלקוחות: הא לגופא. הא קמיימא דקאמר רבי השני מוציא הני
ממניי היכא דמכר הגוף שאין לו לראשון אלא פירות ודך בדיימא
דקאמר יורד ראשון ומוכר אפירות קאי: הא כפתחא. קאמר ר"ש אי
יכול למכור לבתחלה הגוף אלא אצילות הפירות כפי שתיקיים דעתו או
נותן דלא גלי דעתיה לדימא ליה שיסמייר קמ' לשני אם יתירה הראשון
רבי שהרי אינו יכול למכור כ"א פירות רש"א אומר אין לו לראשון
לירד ולמכור מסתמא שהרי הכל מכור ולא נתיקיימה דעת הנותן אלא
אצילות פירות הוא דאית ליה לבתחלה או למכור אבל גופא דיעבד אין
לבתחלה לא והא קמיימא דיעבד אין לשני אלא מה ששייר ראשון: אייבו
רשעי ערוס. וט' גורס לעבור על דברי הנותן: ערוס. דלהני מעשי
הני הוא הווא' ולא לו ומיהו המוכר דמיני ראשון לא מקרי רשע
ואע"פ לבתחלה אסור לעשות כן דלא חמיר אקסוריה שהרי השליט
הנותן בגוף ופירות לעשות בהן כרצונו: זה המשיא ענה. לראשון

א) ז"ל קשיא דרבי אדרבי
דהכא קאמר וכו'. (ב) ז"ל
רשב"ג ארשב"ג דהכא קאמר
לראשון חלל אכילת
פירות בלדד וכו'. (ג) חולי
ז"ל שהוא עושה רשע
מעצמו.